

עת"א 44827/12/15 - יעקב בן יששכר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 44827-12-15 בן יששכר(אסיר) נ' פרקליטות מחוז צפון- פלילי
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כב' השופט בנימין ארבל, סגן נשיא
כבוד השופט שאהר אטרש
כבוד השופט יונתן אברהם
העותר יעקב בן יששכר (אסיר)
נגד
המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

עתירה כנגד החלטת ועדת השחרורים אשר התכנסה לפי סעיף 25 לחוק שחרור על תנאי ממאסר התשס"א - 2001 (להלן "החוק") בראשות השופט אביטל בית נר והחברים: אלי סבו עו"ס, יהודה מילוא, חינוך, ר/כ דנה בן יהודה מיום 14.12.15 בעניין תיק מספר 1122617.

1. העותר מרצה עונש מאסר ממשי ראשון שנגזר עליו למשך שנה בגין זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר. ביום 14.12.15, עמד העותר בפני ועדת השחרורים אשר דנה בבקשתו לשחרור מוקדם על תנאי בהתאם להוראות החוק. ועדת השחרורים מיאנה לשחרר את העותר לאור קביעותיה שמבחינת התנהגותו בכלא והעובדה שלא עבר תהליך טיפולי של ממש, הוא אינו ראוי לשחרור מוקדם. במיוחד, כאשר אין בפני הועדה כל ראיות באשר לטיפול שעבר בכלא ולא הוכנה תוכנית טיפולית ומפוקחת צופה פני עתיד. בנסיבות אלה לא הוכיח העותר כי אינו מסכן את שלום הציבור.

2. הועדה פירטה בהחלטתה את הנימוקים שהביאה להחלטתה. כעולה מן ההחלטה, מהעותר נשללו טובות הנאה מספר פעמים נוכח התנהלות בלתי ראויה בין כתלי בית הכלא. העותר אף שבת מספר מקרים שביתת רעב. מידע מודיעיני שהוגש לוועדה, מעלה כי העותר ממשיך בפעילות פלילית גם בין כתלי הכלא. עוד הוצג מידע מודיעיני מהתקופה שקדמה למאסר - מידע חמור אשר המאסר אינו אמור לשלול. ברם, הועדה הוסיפה וקבעה כי גם אם תתעלם ממידע זה, הרי יתר דו"חות המידע והדיווחים על התנהגותו בכלא, מצביעים על התנהגות לא תקינה ואלימה מצידו של העותר גם בתקופת המאסר.

3. גורמי הטיפול, כך קובעת הועדה, מציינים בדו"ח שניתן על ידם, כי העותר אינו מודה בעבירה המיוחסת לו. הוא אמנם קיים קשר עם גורמי הטיפול, אך התקשה להצביע על נזקקות טיפולית. אמנם מפי העותר נשמע כי הוא השתתף בסדנת אדלר, ובשני מפגשים של טיפול בדפוס התנהגות, אולם הטיפול הופסק לאחר מעברו לכלא אחר.

העותר משולב באגף תורני. הוא משתתף שם בקבוצה לשינוי דפוסים בהנחיית רב ועו"ס. רש"א לא הכינה תוכנית שיקום וטיפול, נוכח העובדה כי חרף שלושה מפגשים שנערכו עימו, הוא התקשה מאוד לשתף פעולה ונקט עמדה מגוננת, תוך ניסיון להצדיק את מעשיו בטענה כי נגרם לו עוול.

4. הועדה נתנה דעתה לתוכנית תעסוקה שהכין העותר לעצמו, וכן מכתב של רב המוכן לקבלו לשיעורי

תורה ומכתבי המלצות שונים שהוצגו בפניה, אך לא היה בכך כדי לשנות את עמדתה.

5. בהחלטתה ציינה הועדה, כי העותר טען בפניה ארוכות, אולם דבריו התייחסו בעיקר לתקינות ההליכים המשפטיים שהתנהלו נגדו ולא התייחסו לאותן נקודות אשר ראוי היה כי ידונו בפני הועדה, כולל התייחסות לעבירה שביצע, חומרתה ולשיקום עתידי. לא הוצגה כל תוכנית שיקומית טיפולית צופה פני עתיד.

העתירה:

6. בעתירתו שלפנינו, מעלה העותר טענות הנוגעות להתייחסות גורמי שב"ס וגורמי אכיפת החוק נגדו יותר מאשר לנקודות אשר נדונו בהחלטת הועדה. בפיו טענות כנגד דו"חות המידע המודיעיניים שהתקבלו על ידי הועדה, ואשר חוסו מפניו. לטענתו, דרשה ממנו הועדה להודות בעבירות שלא ביצע, ואשר תלויים ועומדים בעניינם הליכים משפטיים. מנגד, לא התייחסה הועדה לתוכנית הטיפולית שהוא הכין לעצמו ולחומר שהציג. כן לא התייחסה הועדה למצבו הרפואי ולתפקודו במדרשה בבתי הכלא השונים בהם היה אסור.

7. בעת הדיון בפנינו, הגיש העותר מסמך הקרוי "תגובה לתגובת שב"ס". המדובר בהרצאת דברים ארוכה ביותר, בה מגולל העותר מכלול רב של טענות, המלמדות, לדבריו, על מסע רדיפה מאורגן המתנהל נגדו על ידי גורמים שונים, ביניהם גורמי שב"ס, הנהלת בתי המשפט, משטרת ישראל, ומשרד הסעד. לשיטתו, מתקיים נגדו מסע של "ציד אדם" על ידי המדינה.

העותר מציין כי הועדה התעלמה מכך כי הוא הגן על עובדת סוציאלית שהותקפה על ידי אסיר בין כתלי הכלא, למרות שהדבר אינו נהוג. בכך הוא גילה את אופיו הנורמטיבי. כמו כן, הוא טוען כי הועדה התעלמה מחד מהמלצת הרב שניתנה לגביו, ומנגד, הסתמכה על מסמכים מזויפים. לשיטתו, הינו אסיר למופת. הוא לא יצא לחופשות עקב תלונות כזב שהוגשו נגדו. לשיטתו, מדובר בעלילות שווא אשר נרקמו כלפיו בגין פעילותו הברוכה למען הציבור כולו, להגנה על קטינים ולעזרה לזולת. לשיטתו, הוא השתתף בתוכנית טיפול. הוא רואה עצמו כחף מפשע שהורשע על לא עוול בכפו, ומציין כי יש לראותו כ"דרייפוס הישראלי".

8. המדינה, בתשובתה לעתירה, חוזרת על אשר נאמר בהחלטת ועדת השחרורים. היא הצביעה בפנינו על דו"חות גורמי הטיפול שאינם חיוניים בעניינו, על חוות דעת משטרת ישראל המציינת כי מדובר באדם מסוכן מאוד לשלום הציבור, אשר אינו בוחל באמצעים על מנת לממש את מטרותיו הפליליות, ועל דו"ח גורמי הטיפול, המלמד על כך כי העותר אינו משתף פעולה מבחינה טיפולית, מתקשה לגלות את גורמי הסיכון וחסר מודעות עצמית לדפוסים עבר מכשילים. בשל כל אלה, הוא לא נמצא מתאים להכנת תוכנית רש"א.

דין:

9. עלינו לציין כי שמענו בקשב רב את טיעוניו הארוכים של העותר שהושמעו בבית המשפט, לצד כתב עתירתו ולצד כתב התגובה הארוך שהמציא לעיונו. עיינו אף במסמכים אלה וכן דעתנו ניתנה להמלצות המרובות אשר נעשו לטובת העותר על ידי גורמים שונים, ביניהם עיתונאים, פעילים חברתיים ובתו.

10. אשר למסכת הארוכה שהעותר גולל בפנינו בכל המסמכים המפורטים לעיל ובטענותיו בעל-פה, עלינו לציין, כי אין בדעתנו להביע דעה באשר לטענות הנטענות ביחס לאירועים, תחושות והליכים, אשר ננקטו מחוץ למסגרת שבה בית משפט זה פועל. בית משפט זה, כבית משפט לעניינים מנהליים, אמור לבחון אך ורק את סבירות החלטתה של ועדת השחרורים מן האספקט המנהלי. אין המדובר בערכאת ערעור, ואין המדובר בערכאה שתפקידה לבחון את מכלול התנהלות הרשויות כלפי העותר, ויחסיו של העותר עם הרשויות השונות, הן הרשויות המנהליות והן רשויות אכיפת החוק.

בהתאם, ינהג בית משפט זה כפי ההנחייה שהותוותה בפסיקה גבי תפקידו כערכאה המפקחת על

החלטת ועדת השחרורים. ראשית נציין, כי בית משפט זה לא יעביר תחת שבט ביקורתו כל פסק דין או החלטה שאינם שייכים למסגרת זו. גבי דידנו, פסק הדין שניתן בערכאות אשר דנו במשפטו הפלילי של הנאשם, הינו הבסיס להחלטתנו ואין לנו להרהר אחריו. גם התנהלות גורמי האכיפה השונים, גורמי הטיפול ושאר הגורמים שעסקו בעניינו של הנאשם, אינה נבחנת על ידי בית משפט זה במסגרת ההליך הנוכחי.

על פי סעיף 9 לחוק שחרור על תנאי ממאסר התשס"א - 2001, מותנים השיקולים השונים אשר ועדת השחרורים תבחן. שיקולים אלה כולם מכוונים לשאלות המנויות בסעיף 3 לחוק והם האם העותר ראוי לשחרור, והאם שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור. הכלל הינו כי אין לו לאסיר זכות מוקנית לשחרור על תנאי בטרם ריצה את מלוא תקופת מאסרו [ראה למשל רע"ב 1559/03 **מדינת ישראל נגד סויסה**, פ"ד נח [1] 880]. מנגד, זכאי העותר להוכיח כי הוא ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור, ברם, לעניין זה הנטל רובץ עליו (ראה למשל רע"ב 10349/08 **מדינת ישראל נגד סמיר גנאמה** [20.7.09]).

עוד נפסק כדלקמן:

"בית המשפט המחוזי אינו יושב כערכאת ערעור, במובן המקובל של מושג זה, אלא כערכאת ביקורת, המפעילה ביקורת דומה לביקורת המופעלת על ידי בית המשפט הגבוה לצדק על החלטות של רשויות מינהליות. בהתאם לכך, בית המשפט המחוזי אינו אמור לשים את שיקול הדעת שלו תחת שיקול הדעת של ועדת השחרורים. הוא אמור רק לבקר את ההחלטה של ועדת השחרורים, כדי לברר אם נפל בה פגם משפטי, ובעיקר, אם היא מתבססת על שיקולים פסולים או אם היא לוקה בחוסר סבירות" (רע"ב 1948/96 **היועץ המשפטי לממשלה נ' אלבה**, פסקה 2, [17.3.1996]).

(וראה גם רע"ב 205/08 **עסילה נגד שב"ס** [24.6.08]; רע"ב 1942/05 **אבו צעלוק נגד מדינת ישראל** [16.6.05]).

11. על רקע כללים אלה, אנו בוחנים את החלטתה של ועדת השחרורים. מובן כי גדר סמכותנו המצומצם מרחיק מאתנו את כל הטענות המגוונות הנטענות על ידי העותר ביחס לרדיפתו על ידי הרשויות וביחס לפגיעות שנפגע.

12. בדיקת החלטתה של ועדת השחרורים מלמדת כי הועדה נתנה דעתה למכלול הנתונים הרלוונטיים לבקשת השחרור. ועדת השחרורים התעלמה ובצדק, מטענות שאינן נכללות במסגרת סמכויותיה, כפי שאנו נוהגים. נקודת המוצא ממנה יצאה ועדת השחרורים, הינה גזר דינו של העותר ובצדק לא נכנסה לפולמוס, אותו מעלה העותר ביחס לחפותו.

ועדת השחרורים עמדה על דו"ח גורמי הטיפול, אשר בניגוד לעמדת העותר, אינו מלמד על התנהלות תקינה, על הכללתו של פסק הדין שניתן נגדו, ועל כך שהוא שינה את הליכותיו בעקבות ריצוי עונש המאסר שנגזר עליו. כאמור, דו"ח גורמי הטיפול מלמד על כך כי העותר לא עבר תהליך טיפולי ולא ערך התבוננות פנימית, תוך העלאת מודעות עצמית לדפוס עבר מכשילים שהינו מתקשה לזהותם כיום. הדו"ח ציין אף שהעותר לא מתאים לתוכנית רש"א - שהינה הגוף המועדף על ידי המחוקק לצורך הכנת תוכניות טיפול ושיקום. לעניין זה נציין, כי העותר לא הכין כל תוכנית טיפול מקצועית, פרט לתוכנית פרטית שהוא החליט עליה כראויה והציגה בפני הועדה. בדיון, לא התייחסה הועדה לתוכניתו של העותר כאל תוכנית שיקום.

ועדת השחרורים אף התייחסה למסמכים השונים אשר הונחו לנגד עיניה. מחד, היא נתנה דעתה למסמכים שהגיש העותר. מן העבר האחר היא התייחסה לחוות דעת משטרת ישראל ולדו"חות המידע המודיעיניים. לעניין דו"חות אלה נציין כי מעמדם יבחן על פי כלל הראייה המנהלית. הדו"חות שהומצאו לעיון הועדה, מעידים על התנהלות בלתי תקינה של העותר. התנהלות זו הינה המשך ישיר למעשים שהביאוהו אל בין כתלי בית הכלא. טרונייתו של העותר, באשר לכך שלא ניתן לו לעיין בדו"חות, אין לה מקום, לאחר שהועדה החליטה לחסותם מפניו, בהתאם להוראת סעיף 17 לחוק. יש לציין כי העותר קיבל פרפרזה באשר לתוכן מסמכים אלה ועובדה היא כי בטיועונו התייחס לתוכנם.

13. לא מצאנו, בטיעוני המרובים של העותר, כל טענה אשר יהא בה כדי ללמד על חוסר סבירות בהחלטתה של ועדת השחרורים, באופן שכל ועדת שחרורים סבירה אחרת לא היתה מגיעה אליה. יש לזכור כי שיקול הדעת הנתון לוועדת השחרורים הינו שיקול דעת רחב (ראה רע"ב 4878/06 **מדינת ישראל נגד עודה סמיר** [13.6.06]). בית המשפט המעביר את החלטת הוועדה במבחן הביקורת השיפוטית, לא יחליף את שיקול דעתו בשיקוליה של ועדת השחרורים, שלה הסמכות, המיומנות והאחריות המקצועית בנושא הנדון, אלא אם כן השתכנע כי ההחלטה פגומה בשל אחת העילות המוכרות במשפט המנהלי (ראה בג"צ 89/01 **מדינת ישראל נגד הוועד הציבורי נגד עינזים נגד ועדת השחרורים** [18.2.01]).

בנסיבות אלה, כאשר לא מצאנו כל חוסר סבירות בהחלטתה של ועדת השחרורים, אין לנו אלא לאשר את ההחלטה ולדחות את העתירה.

ניתן היום, י"א שבט תשע"ו, 21 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.

י' אברהם, שופט

ש' אטרש, שופט

ב' ארבל, שופט
סגן נשיא - אב"ד

מירב